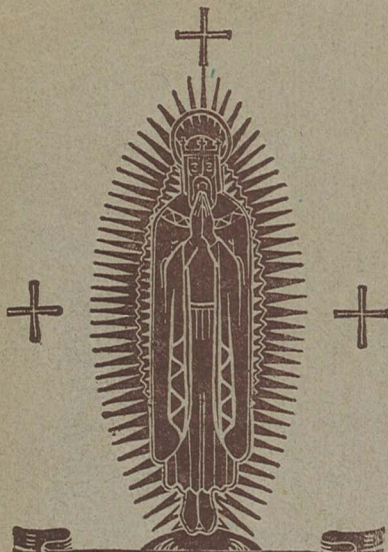

AH·HOL·VAGY·MAGYAROK
+TÜNDÖKLŐ CSILLAGA+
I·M·A·K·Ö·N·Y·V

Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga . . .

Imakönyv

Szerkesztette:

Ajtai Kálmán dr.

Budapest, 1939.

K o r d a R. T. b í z o m á n y a

Nihil obstat. Dr. Julius Czapik censor dioecesanus.
Nr. 1842|1939. Imprimatur. Strigonii, die 17. Martii
1939. Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Felelős kiadó: Dr. Gyomlay László.
Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest.

ELŐLJÁRÓ BESZÉD.

A magyar történelem imádságokban. Fájdalmas dicsőségükben az imádság szárnyán a magyar századok bontakoznak ki előtted e kis könyv lapjairól, katolikus testvérünk, első szent királyunktól: Istvántól kezdve végig a szent magyar esztendőig: 1938-ig, amelyet megkoronázott a magyar észak részben való felszabadulása.

Ósi szövegek, rég elporladt ajkáról, szivekből fakadt magyar énekek nemes koszorúja ez az imádságoskönyv. Erős bizonyosság, hogy a magyar nemzet Szent István óta éppen legjobbjaink hite által mindenkor hű tagja volt a katolikus egyháznak. Ezért nem pusztult el annyi vérzivataros századokon át és ezért fog megmaradni a jövőben

*is mindaddig, amig élő valóság lesz
lelkében őseink buzgósa.*

*Legyen ez az imakönyv emlék az
imént elmúlt 1938. szent magyar
esztendőről. De mi, akik össze-
gyűjtöttük lapjait, szolgálni aka-
runk vele Istenben boldogult püspök
atyánk: Prohászka Ottokár emléké-
nek is. Tudjuk, hogy törekvésünk
ezzel az ő szándékai szerint való.*

*Halld meg e könyv tanítását te,
magyar fiú, magyar leány, magyar
asszony, magyar férfi, ... öreg, fia-
tal egyaránt. Halld meg, aki magyar
vagy s legyen a nehéz magyar idők-
ben magyarságodnak igazi Vade-
mecuma ez a kis imakönyv: „Ah,
hol vagy magyarok tündöklő csil-
laga!”*

Budapest, 1939 febr. 20.

SZENT ISTVÁN KIRÁLYUNK.

*Honalapító királyunk így tanítja
népét:*

„Valamennyi jó ajándék és minden igazi adomány felülről jő, küldetvén alá a fényességek Urától. Semmi sem, ami jó és igaz, nem lehet és nem történhetik Isten irgalmas jósága nélkül e világon. Mert amint az Úr előrelátása az ég lakóinak őt szolgáló derék cselekedeteit jóakarattal tekinti, azonképpen a bűnös embert is irgalommal szemléli, törekedvén az ő megújulására. E miatt csodálatraméltóképpen úgy intézkedett, hogy az ember, akit saját képének méltóságával felékitve alkotott, szentséges megtestesülése által az Úr országának örököse legyen.”

... És a nagy király: ország-szervező Istvánunk így inté az ő egyetlen fiúgyermekét, lilimos Szent Imre herceget és általa mind ő nemzetét...

A hitben tévelygők s a hitet igaz gyakorlással be nem töltők, abban nem ékeskedők, minthogy a hit elpusztul a jóság gyakorlása hiányában, ... az örök boldogságban nem részesülhetnek. Ha pedig megőrzöd a hit vértjét, elnyered az üdvösség sisakját is. A hit fegyvereivel a törvény szellemében erőd lesz küzdeni minden föld feletti és föld alatti ellenséged ellen. Mert arra tanít az Apostol: senkit sem dicsőítenek meg a hit törvénye nélkül. Ez tehát a mi hitvallásunk: hiszek a mindenható Atyában, minden teremtetten lény alkotójában és az ő egyszülött Fiában, a mi Urunk Jézus Krisztusban, kit az angyal jövendölése értelmében Szűz Mária szült és e földi számkivetés üdvéért a keresztfán

szenvedett és hiszem a Szent Lelket, ki a próféták, evangélisták és apostolok szájával szólt s hiszek tökéletes, fel nem osztható és makulátlan egy istenségben és e hitet a kételkedés árnya nélkül megtartom...

*

Mindenki, aki az Egyház méltóságát rontja, vagy ócsárolja, Krisztus testének megcsonkítója. Hiszen a Megváltó maga kijelentette Péternek, kit is az Anyaszentegyház örököjévé és tanítójává rendelt: „Te Péter vagy, és eme kösziklára alapítom az én Egyházamat.” Őt magát kösziklának nevezte, de nem azt mondotta, hogy fából, avagy kőből alkotott Egyházat emelt rá, hanem az apostolkodás népeit és a kiszemelt nemzetségeket az Úr számára hitben mívelt, keresztségben megfürösztött, szent kenettel felkent nyáját mondja a ráépített Anyaszentegyháznak. Mind az a megtévedt, aki az Anyaszentegyház

tagjait, kivált a kicsinyeket megbotránkoztatja, az Evangélium tanítása szerint méltó, hogy malomkő köttessék nyakára és a tengernek mélységébe süllyesztessék...

*

Ha meg akarod tartani lelkedet, légy türelemmel. Ha tanultakkal társalogsz, tanult leszesz magad is; ha ostobák közé kerülsz, társuk leszesz, amint a Szent Lélek mondja Salamon szavai szerint. Dávid is így énekel: „Szentek közt szentté válassz, a kiválasztottak közt kiválasztott leszesz, de a bűnösök között bűnös leszesz magad is.”

*

Mindennél értékesebb kincs: az előljárók törvényeinek és szülőink akaratának való engedelmeskedés. Aki elfordul az ősök törvényeitől, az nem gondol Isten törvényeivel sem. Azért élnek az atyák, hogy neveljék gyermekeiket és azért vannak gyermekek, hogy engedelmeskedjenek a szülőknek. Aki

tulajdon apjának nem engedelmes, az Istennek is engedetlen s mindenki, aki ellenszegül, az Istennek szegül ellen. Az engedetlenség az egész ország veszedelme.

*

Áraszd rám Uram, bölcseségedet a te dicsőséged királyi székéről, hogy bennem éljen és bennem hasson, hogy beláthassam, mi a kedves tenéked mindenkoron. Mindenható Atyám, én Istenem, ne engedj elsüllyedni engem a gonoszság sugalmaiban. Szememnek tiltsd meg a kevély pillantásokat és a bűnös kívánságokat tartsd távol tőlem. Uram, vedd el tőlem a bűnös gerjedelmet és a tisztátalan léleknek és a lázadásnak ne engedj at engem!

*

Tekints irgalmasan mindenekre, kik erőszaktól gyötrődnek, minden időben az isteni példaképet őrizvén szíved mélyén: irgalmas akarok lenni, nem pedig aldozatot köve-

telő. Légy türelemmel mindenkire, nemcsak az erőszakban, hanem a tehetetlenségben szenvedőkhöz is. Légy pedig erős, hogy téged a jó-szerencse elbizakodottá ne tegyen, de gonosz sors se tudjon megtörni. Légy alázatos is, hogy feldíszítsen téged az Úr most és mindenkoron. Légy mértékletes, hogy érdemtelen kegyetlenséggel senkit meg ne büntess vagy szidalmazz. Légy szelíd szívű, hogy az igazság ellen sohasem tusakodj. Tudj tisztességet, hogy szándékosan soha senkit meg ne szégyeníts! Légy szemérmes, hogy a bűnös gerjedelem minden mocskát s vele az örök halált is elkerüljed.'

*

... És eljőve az idő, amikor szent királyunkat az Úr magához szólítaná. Megemlékezvén Szent István Magyarország hű Nagyasszonyáról, a Boldogságos Szűzről, hozzája így fohászkodék az Úr 1038-i esztendejében:

„Oh, mennyeknek királyné Asszonya, Istennek Szent Anyja és ez világnak megépítő nemes Asszonya, dicsőséges Szűz Mária! A te szentséges kezeidbe és oltalmad alá adom és ajánlom az Anyaszentegyházat, mind bennevaló fedelmekkel és lelki népekkel egyetemben, és ez szegény országot mind bennevaló urakkal és szegénnyel, boldoggal egyetemben, hogy te legyél Asszonyunk és Oltalmunk és ajánlom az én lelkemet a te szent kezeidbe!”

Ősi ének Szent István királyról.
(XVII. sz.)

Hatalmas Úristen, szerelmes királyunk, áldott Jézus Krisztus, mennyei szent Urunk: fiaid tehozzád buzgón folyamodunk és szívből tenéked, Szent Atyánk, kiáltunk.

Bátorítsad, kérünk, mi gyarló szívünket, te szent malasztoddal;

testi félelmünket, szent akaratodhoz szabjuk életünket, azért zabolázd meg leslett erkölcsünket.

Az mindenek felett, adjad örömdben, hogy részesülhessünk gyönyörűségedben: Szent István királlyal te dicsőségedben, dicsérjünk és áldjunk az magas mennyégben.

Akinek ma vagyon szent innepe napja és a kereszténység nagy örömmel áldja: magyar nemzetségnek ki első királya, vala a Krisztusnak szentséges szolgája.

Egy éjjel Gejzának, Boldog Szűz Mária, Szent István mártírral megjelenvén mond: rövid nap öneki Isten fiat adna, ki a magyarokat igaz hitre hozza.

Esztergom várában világra születik, Szent Adalbert püspöktől megkereszteltetik: Szent István nevére legottan nevezik, kiben Istennek malasztja lakozik.

Atyja holta után, Szent István, mely szentül viselé mindenben

magát istenesül: fárada Krisztusért igen szüntelenül, szentnek hívatták méltán mindenektől.

Oly szelíd, irgalmas volt a szegényekhez, gyámoltalanokhoz és szűkölködőkhöz: kegyes és kegyelmes vala mindenekhez: elhagyott árvákhoz és sok özvegyekhez.

Utolsó óráján az ő halálának, ajánlá országát a Szűz Máriának: viselné gondjokat megtért magyaroknak, esedezék értek áldott Szent Fiának.

Valamíg pediglen Szent István királynak, jó testamentomát megtarták Uroknak: és a Szűz Máriát lenni pátrónáknak, kedves nemzetünknek oltalmazójának,

Mindenben addiglan, jól esék a sorsok, boldog és szerencsés lön mindenben dolgok: épen megmarada szép, gazdag országok és nem következék semminémű károk.

De mihelyen hátraveték Asszonyunknak, kegyelmes oltalmát szép Szűz Máriának: el kezdék veszteni

fényét országoknak, kit már könyves szemmel mindnyájan láthatnak.

Ugyanis nem méltó az olyan fiúnak, ki testamentomát felbontja Atyjának: hogy örökös légyen Atyja jóságának, soha is bírhasssa javait azoknak.

Ez boldog Szent István, lelkét a Jézusnak, nagy, szép nyereséggel megadá Urunknak: Nagy Boldogasszonynak napján, Megváltónknak, nagy örömmel nyújtja kezében Krisztusnak.

És eltemették Székesfejérvárban, a Boldog Asszonynak ő szentegyházában: Nyugszik mindörökké a Krisztus Jézusban, dicsőült szentekkel fényes mennyországban.

Ki koporsójánál sok csudák látszottak, könyörgése által betegek gyógyultak: nagy sok nyavalyából szépen megtisztultak. Dicsíret, dicsőség a Szent Háromságnak. Amen.

Szent István királyhoz.

(XVII. sz.)

Magyarország fondálója, római hit plántálója, Isten előtt, oh, melénk állj, Szent István király.

Te valál első királyunk, általad kedvet találjunk. Isten előtt stb.

Magad szent életben jártál; nekünk is szent törvényt szabtal. Isten előtt stb.

Pápától koronát kértél, s azzal diadalmas lettél. Isten előtt stb.

Testamentomban Szent Szűznek országod hagyád, mint ösnek. Isten előtt stb.

Felölünk Szent Pátrónánkat, emlékeztessd Szűz Anyánkat. Isten előtt stb.

Régi áhítatosságunk megépüljön s boldogságunk. Isten előtt stb.

Szenháromság ésmertessél, szenteidben dicsértessél. Isten előtt stb.

Ah, hol vagy magyarok!

(XVII. sz.)

Ah, hol vagy, magyarok — Tündöklő csillaga! — Ki voltál valaha — Országunk istápjá!

Hol vagy, István király? — Téged magyar kíván, — Gyászos öltözetben — Te előtted sírván.

Rólad emlékezvén — Csordulnak könyvei, — Búval harmatoznak — Szomorú mezei.

Lankadnak szüntelen — vitézlkö karjai, — Nem szűnnek iszonyú — Sírástól szemei.

Virágos kert vala — Híres Pannonia, — Mely kertet öntöze — Híven Szűz Mária.

Kertésze e kertnek — István király vala; — Behomályosodott — Örvendetes napja.

Előtted könyörgünk, — Bús magyar fiaid, — Hozzád fohászkodunk — Árva maradékid.

Tekints, István király! — Szo-

morú hazádra, — Fordítsd szemeidet — Régi országodra.

Reménységünk vagyon — Benned s Máriában, — Mint magyar hazánknak — Hív királynéjában.

Még éltedben minket — Ennek ajánlottál, — És szent koronáddal — Együtt feláldoztál.

SZENT IMRE HERCEG.

(† 1031.)

„Te, minden jóságot felfakasztó, szent malaszt, ki a mi természetünknek határait mérhetetlen felülhaladod, ki a legmélyebb titkokat még a kicsinyeknek is megvilágítod, te voltál tanítója boldog Imrének, te adtál világos értelmet titkos dolgokról.”

✱

Szent Imre királyfi a régi veszprémi egyházba térvén, imádságnak adá magát és felajánlá szüzességét áldozatul az ő Istenének ... és így imádkozék:

„Mindenható Isten, Te, ki az egész világ Gondviselője és az emberi gyöngeségnek felkarolója vagy, ki elragadod a királyok lelkét, aki rettenetes vagy e föld fejedelmei

előtt, rendelkez Te kedved szerint velem.”

Ösi ének Szent Imréről.
(XVI—XVII. sz.)

Áldjuk Szent Imrét, szüzességnek virágját, Szent István királynak egyetlenegy fiát: Éjjel-nappal imádkozván szentté lett; rossz világtól magát elvonván.

Világi mátkáját hagyá el Jézusért; Szent Imre tisztán marada Boldog Szüzért: Oh nemzetünk drága fénye, szükségben Isten után földünk reménye.

Dicsértessél szerelmes mennyei Atyánk, Jézussal és Szent Lélekkel Szent Szüz dajkánk: Szent Imre hercegért áldunk, hálákat nemzetünkbeli szentért adunk.

Szent Imre herceg, Szent István király szerelmetes fia, nagy érdemével dicséretére mindnyájunkat híja.

Szentekkel szentek lesznek mások is, Szent Dávid mondása, ezt bizonyítja Szent Imre herceg élete folyása.

Mert ennek vala Szent Gérárd püspök bölcs főtanítója, Szent István atyja az jó életben példamutatója.

Szoktaték ilyen tanítóitól gyakor imádságra, hogy kiskorában érdemes lenne Isten malasztjára.

Éjjel is azért sok édes álmod sokszor megszakasztá s inkább isteni dicséretekben olyankor virasztá.

Imádságaiban, ha bujdosónak elméjét ismeré, zsoltárok végén alázatosan bocsánatját kéré.

Igy midőn mások, nemes ifjak, Szent Imre szolgái, kedveket tölték álomban éjjel mint világfiak,

Édes Teremtő mennyei Atyját Szent Imre tisztelé, féléjtszakákon a zsoltárokat ébren éneklé.

Beszprimben egykor éjjel lemené Szent György templomába,

kérvén az Istent, mi lenne kedves s mit tőle kívánna.

Ott a mennyei nagy fényességből adaték ily szózat, hogy a szűzesség őtőle lenne kedvesebb áldozat.

Innen angyali tiszta életben ő magát foglalá, mellyel megváltó Krisztus Jézus nagy kedvét találá.

Az szűzességet még másokban is távul által látta, kit Szent Maurusban sok különféle jelekkel mutatta.

Királyi fiú drága gyönyörű virágzó korában, szenttől szűzen élt és nem részesült e világ javában.

Kiért lőn hamar elközeledék boldog órája, kiben Szent Imrét Isten emelé véghetetlen jóra.

Az angyali szép Istent dicsíró éneklés hallaték, hogy ő szent lelke boldog életre mennyégben viteték.

Oh, mely szép dolog kised koráról Istennek szolgálni, jobb, hogy sem minden világ kincseit keresni s találni.

Mert világ dolga csak álom
módra hamar elenyészik és pokol
kínja érkezik reá, ki világban bízik.

Azért Szent Imrét mi is köves-
sük, ez világ hiúságát, itten meg-
vessük, hogy megnyerhessük lel-
künk boldogságát.

Dicsőség legyen a Mindenható
Felséges Istennek, ki oly malasz-
tot adott s örök jót Szent Imre
hercegnek. Amen.

SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY.

(XI. sz.)

Ének Szent László királyról.

(XV. sz.)

Idvezlégý kegyelmes Szent
László Király! — Magyarország-
nak édes oltalma, — Szent kerá-
lyok közt drágalátos gyöngý, —
Csillagok között fénességes csillag.

Szenhááromságnak vagy te szol-
gája, — Jézus Krisztusnak nyom-
doka követi; — Te Szent Lélek-
nek tiszta edénye, — Szűz Máriá-
nak választott vitéze.

Magyarországnak nagy király
magzattya, — Szent királyoknak
fénes tököre: — Teneked atyád
kegyes Béla király, — Hogy
hózzá képest kegyes király lennél!

Nekönk szíletil Lengyelország-

ban, — Mennyből adatál nagy csudaképpen, — Másszor sziletil szent keresztvíztől, — Ősödnek nevéen László lön — neved.

Mikoron méglen gyermekded volnál, — Kihoza Béla kerály jó Magyarországba, — Hogy dicsekednél te két országban, — Magyarországba és mennyországba.

Letelepedél Bihar-Váradon, — Ah városnak löl édes oltalma; — Templomot rakatál Szüz Máriának, — Kiben most nyugoszol minden tisztességgel.

Környöl fekszenek téged császárok, — Püspökök, kerályok és jobbágy urak; — Olaj származik szent koporsódból, — Tetemed foglalták a szép sáraranyból.

Téged dicsérnek szent zolozmával — Papok, diákok és városnépek, — Téged földnek kereksege, — Mert téged dicsérnek Istennek angyal.

Te dicsekedel kerály-székedben, — Képed feltötték az magas kő-

szálra; — Fénlik, mint nap, sajoj,
mint arany; — Nem elégszik senki
tereád nézni.

Te arcul teljes szép piros valál,
— Tekénteteden embereknel ked-
vesb; — Beszédeden ékes, karod-
ban erős. — Lám, mindent te ejtesz,
ki tevéled küzdik.

Tagodban ékes, termeteden dí-
szes, — Válladtul fogva mende-
neknél magasb; — Csak szépséged
császárságra méltó, — Hogy szent
korona téged méltán illet.

Testeden tiszta, lelkeden fénes,
— Szívedben bátor, miként vad
oroszlán, — Azért neveztek bátor
Lászlónak, — Mikorra méglen ifjú-
dad volnál.

Mert választá az Szűz Mária, —
Megdicsoíte sok jó ajándékkal,
— Hogy te őriznéd és oltalmaznád,
— Neki ajánlád jó Magyarországot.

Fejedben kele az Szent Korona,
--- Megbátorítja téged az Szent
Lélek. — Kezdéd követni atyádnak

életét, — Rózsákat szaggatál, koronádba fized.

Dicsérjük magyarok Szent László királyt! — Bizony érdemli mi dicséretünköt. — Dicsérjük ötet angyalok mondván: — Idvezléggy kegyelmes Szent László Király.³

Szent László királyunk.

(XVI—XVII. sz.)

Szent László királyunk Istennek szolgája, Krisztus híveinek hív oltalmazója, romlott magyarságnak mennyben szószólója és orvoslója.

Kegyes jóvoltából irgalmas Istennek, Szent László királyunk adattál ez földnek; hogy szent életeddél útja igaz hitnek lennél ez népnek.

Azért Szent Lászlóban Istennek tölt kedve; csodatételekkel keze volt megtelve; római szent hittől azért lön tisztelve, szentnek nevezve.

Krisztusnak szent Anyját, áldott

Szűz Máriát, Szent László tisztelé,
mint édes Asszonyát: ennek orszá-
gostul érzette nagy hasznát s így
győzte baját.

Szent László királyunk könyör-
gése által, megáldassék földünk
régii állapottal, hogy Istent dicsér-
jük vígan minden móddal ez szent
királlyal.

Szent László királyról.

(XVI—XVII. sz.)

Mennynek és földnek dicső terem-
tője és mi lelkünknek buzgó sze-
retője: — Minden örömnek bőv élő
kútfeje, Istennek ígéje. — Ki igaz-
ságnak világos tüköre és egyezség-
nek vagy fénylő szép jele, — a
szeretetnek nagy, erős kötele, lel-
künk idvessége. — Szent László
király miképpen vigyázott, jó erköl-
csökkel életben virágzott: — Te-
remtőjében szüntelen vigadott, szív-
ből imádkozott. — Szent István
után királlyá téteték, a magyarok-

tól holott választaték, — Mert
szent életét mindnyájan szerették
és kedveltették. — Oly igen buzgó
áhítatosságban, mind éjjel-nappal
szokott imádságban: — volt fog-
lalatos isteni dolgokban, alázatos-
ságban. — A Körös mellett egy
várost épít, melyet Váradnak Szent
László nevez: — s szép kalastro-
mot Mária nevére mellé építtete.
— Ott püspökséget és káptalant
szerze, a tiszta élet virágzott ő
benne: — temetését is ő oda ren-
delte s ott fekszik szent teste. —
Koporsójánál betegek gyógyultak,
vakok és némák hozzá folyamodtak:
— és több ilyen nagy csudát lát-
tattak és bizonnyal voltak. —
Legyen örökké áldott Atyaisten és
vele együtt a Fiú Úristen: — A
magas mennyben Szent Lélek Úr-
isten, mindörökké. Amen.

*... És így imádkoztatá a kései
kor (XIX. sz.) magyar költője nagy
Szent László királyt:*

„Isten, aki megmentetted a pus-

tában Izraelt, aki Mózes népéhez kegyes voltál s ínségében neki mannát adattál: irgalomnak, hatalomnak Istene, ne tekintsd, hogy volt s van e népnek bűne, vedd le róla büntető karod súlyát; megismerte haragodnak ostorát! Szánakozzál rajta, mert hisz' Atyja vagy, lássa, hogy nemcsak haragod súlya nagy; de nagyobb vagy irgalomban, Istenem! Mert te vagy az irgalom és kegyelem.⁴¹⁶

SZENT ERZSÉBET ASSZONY.

(XIII. sz.)

II. Endre, Szentföldet járó királyunk alázatos, jótékonyságos leányáról, Magyarország szép, nemes csillagáról így mondának dicséretet az régi magyarok:

Szent Erzsébet asszonyról.

(XVII. sz.)

Magyarország szép, nemes csillaga, asszonyi rend tiszteletes tagja: Szent Erzsébet, András király leánya, ki szentséggel hamar kezet fogá.

Királynak nevezetes neme, erkölcsöknek tündöklő gyöngyszeme: kinek gazdag ára és érdeme, Szent Erzsébet, Krisztusnak jegyese.

Ez a testben, bűnnek fogházában, élt a lélek nagy szabadságában;

dicsőségnek magas pompájában,
ült szegénység elvetett ruhában.

A kevélység felemelt tornyában,
gyönyörűség szép arany tollában:
mint a sárnak fekete porában, élt:
nagy szelíd alázatosságban.

Bölcsességnek ez gazdag tárháza,
urasságát Krisztusért elhagyta:
mint hívságot lábával tapodta,
dicsóséggel fénlík (fénylik) koronája.

Két kezét a nagy munkára adta,
ujjaival az orsót forgatta: szegényeknek ajtaját nyitotta, éhezőknek kenyerét nyújtotta.

Megiratott már nagy boldogsága,
hirdettetik szép, bölcs okossága;
soha nem fogy el ő gazdasága,
mert mennyégben vagyon asszony-sága.

Asszonyoknak ez bölcs tanítója,
özvegyeknek jó útmutatója: leányoknak nagy példaadója, mind legyenek kincsek takarója.

Országunknak drága szép plántája,
őseink édes unokája: nemze-

tünknek fényes koronája, szent hitünknek gyümölcsös szép ága.

Dicsekedjünk ily fő nemzetünkkel, Szent Erzsébet tündöklő szentünkkel. Kit kövessünk bizvást életünkkel, hogy övéle éljünk Istennünkkel.

Dicsértessék mennyben az Isten-ség, Szentháromságban egyenlő Szentség! Kit illet az hatalom és felség, földön, mennyben egyenlő tisztesség. Amen.

Szent Erzsébet, egek fénye.

(1674.)

Magyar királytul szármozván, nagy hercegnek eladatván, de Szent Erzsébet csak Istent szomjúhozván: éjjel és nappal Istennek szolgált, sok javaival sok koldust táplált: sanyarúsággal Jézushoz közel járt.

Tudván világ álnokságát, választván Jézus országát, s abban Erzsébet rejté sok jószágát: roppant

ispotályt felgazdagíta, árváknak italt és ételt indíta: véghetetlen jót magának háríta.

Szent Erzsébet, egek fénye, római szent hit ösvénye, sovány szívünknek légy bő veteménye: mi lelkünket kösd szent oltárhoz, mi kincseinket egek Urához: úgy Istennünkben éljünk veled. Amen.

*

Szent Erzsébet asszony, amikor érezte a halál pillanatában a drága Üdvözítő közelségét, imígyen imádá Istent a régi írás szerint:

„Te szólítasz, szerelmes Jézusom, hogy hozzád menjek dicsőséges lakodalomba. Te küldötted el hozzám szép mennyei madárcádat nagy, édes énekléssel..., hogy vigyázzak, ha a pokolbéli ördög reám törne, hogy elfussak előle.”

BOLDOG MARGIT.

(XIII. sz.)

IV. Béla király tisztaságos hadjon leányának imádságos szavaiból sokat jegyze fel a régi írás. Ebből való, ami itt következik.

Monda e szent szüz, Szent Margit asszony:

„Ajánljad a te testedet és te lelkedet az Úristennek és legyen a te szíved mindenkoron az Úristennel, avagy az Úristenhez, úgyhogy sem halál, sem egyéb ok tégedet még ne vonjon az Istennek szerelmétől.

Asszonyunk Szüz Mária, Istennek szülője, te vagy az én boldog reménységem!

Szeretlek, Uram Jézus, bárcsak akarta volna az Úristen, hogy lettem volna az időben e világon és szakgattattam volna ízenként, fol-

tonként az én Uram Jézusnak szerelméért, úgy, hogy az én kínom sok ideig lett volna és hogy az én kínom végezetén elvágták volna az én fejemet."

Legyetek állhatatosak. Állhatatos akarok lenni én is egész életemre, hogy fogadásomat, hitemet, melyet tettem, és szüzességem tisztaságát, melyet az én Uram Jézusomnak még kisdéd koromban szívemből, lelkemből Úristennek megszenteltem, sem életemért, sem halálomért, sem megszegni, sem szeplősíteni soha ne kelljen. Én inkább szenvedek minden átkot, hogy sem az én fogadásomat megszegném.

„Istent szeretni, önnön magát megútálni; senkit meg nem ítélni: ez a régi atyáknak tökéletessége."

Életszentségben kiváló Szent István királyom, pogány magyaroknak bálványok imáadásától megfordítója s te Szent Imre herceg, kinek, mikor volt szentséges jegyese, görög császárnak leánya, mégis

megtartád a tisztaságnak nemes-séges szüzességét, könyörüljtek rajtunk.

Szent László királyunk, ki Magyarországnak dicsőséges birodalmat és oltalmazást szolgáltatott a pusztítóknak ellene, aki alamizsnadásokban, királyi igazságokban, imádságos és egyéb jóságos műveletekben éjt is nappali munkává tévén fáradhatatlan voltál, gyógyíts meg mi veszendő akaratomkat.

És te is, Szent Erzsébet asszony, Árpádház virága, kinek szentséges érdemivel teljes az Anyaszentegyház, légy a mi segítőnk.

Oh, borzasztó a betegeknek, nyomorékoknak. Hálát adok Néked én Teremtőm, aki könyörültél rajtam és engemet egésznek, épnek teremtetted, kinek okáért ismerem én magamat ő irgalmasságának inkább köteles lenni hálaadásra.

Ősi fohász Boldog Margithoz.

„Kérünk téged, Szűz Szent Margit asszony, Béla királyunk leánya, aki te gyermekségedtől fogva lemondván királyi szüleidről és e világi országodnak dicsőségéről, — szolgáltál az Úr Jézusnak nagy alázatossággal, könyörülj rajtunk.”⁹⁸

Kihala Arpádházunk utolsó aranyágacskája is, eltávoznak e hazából nagy királyaink: Róbert Károly, Lajos, és korán sirba hanyatlott leánya — Mária királynő asszony és ragyogó szentje lőn testvér lengyelhonnak másik leánya: Hedvig, ... még ránk süt a dicsőség, de széles magyar határaink mentén ólálkodik már nemzetünk szomorú végzete: a török... És a magyar név még egyszer felragyog: Mátyás király tartja igazságos jogarát Szent István trónusában, de halványul már a királyi fény... Jagellók gyöngé fején ingadozik első szent királyunk koronája s szörnyű már a török árnyéka a magyar pusztaságok felett...

Csak egy nem homályosula el a magyar szívekben: ... Szentjeink példájára nagy magyar vezető-

lelkek, nemzetünk nagyjai, világító elméi, valamint csendes kolostorok lakói imádnak az Istent, a Boldogságos Szűz Máriát s minden szenteket a veszendő magyar nemzetért.

... És az 1508. esztendőben, amikor közel vala már a nagy csapás gyászos esztendeje Mohács mezején, Pest városában, az alázatos szívű Assisi Szent Ferenc kolostorában, Szent Péter utcájában, így fohászkodék Isten kis szolgája: Vásárhelyi András, nemzetünk egyetlen reményéhez: Isten szelid Anyjához, Szűz Máriához:

Ének Szűz Máriához.

Angyeloknak nagyságus asszonya; — Úr Jézusnak boldogságus anyja; — Mennyszágnak szépséges ajtója; — Paradicsomnak vagy széles kapuja!

Neked szólnak, szízeknek virága,
— Mend szenteknek oly nagy vigassága, — Angyeloknak ő nagy

tisztasága, — Patriárcháknak ő nagy dicsősége.

Dicsekedjél angyeli székedben, —
Szerafinnak szent szeretetiben, —
Kérubinnak nagy bölcsességében,
— Székeseknek bölcs ítéletiben.

Reád néznek szenteknek szemei,
— És véneknek keserves szüvei —
És árváknak nyomorolt ihai,* —
Bűnösöknek óhajtó lelkei.

Esedezzel mi nagy igazságunk, —
Hogy mi szüönkért mi nagy bátorságunk, —
Szent fiadnak mi nagy tisztességünk, —
Halálonkról mi nagy reménységünk.

Aldott te légy Jézusnak dajkája,
— Szent atyjának drága kencs-tartója, —
Szentléleknek ő megnyugosztója, —
Igazságnak megvilágosítója.

Segélj meg tebenned bízókat,
— Engesztelj meg az apostolokat,
— Fordejtsd hozzánk a martiromo-

* iha vagy joha = szíve.

kat, — Térejts hozzánk az confessorokat.

Dicsőséges szenteknek mondási,
— Szentháromságnak nagy titkus tanácsi, — Apostoloknak szent prédikálási, — Martiromoknak nagy sok kínvallási.

Emlékezzél angyali esésről, —
Emlékezzél Évának vétkére, —
Emlékezzél ez nagy vízözönről, —
Nyerj kegyelmet az nagy Úristentől.

Viadalmas nekünk mi életünk, —
És minekünk mi sok vétkezetünk,
— Rettenetes nekünk vétkezetünk,
— Ha te nem lész mi nagy segédelmünk.

Árvaságunk kegyes táplálója, —
Özvegyeknek megoltalmazója, —
Szegényeknek meggazdagejtója, —
Számkivetéseknek megbódogejtója.

Siradalmas nekünk születetünk,
— Féledelmes sok hivalkodásunk;
— Rettenetes nekünk bajvívásunk;
— Ha te nem lész nekünk kegyes táplálónk.

Asszonyoknak szépséges tüköre.

— Férfiaknak tisztes győzedelme,
— Halottaknak nagy hiedelme, —
Ördögöknek ő nagy töredelme.

Rólad szólnak szenteknek mon-
dási, — Szentháromságnak nagy
titkus tanácsi, — Apostoloknak
szent prédikálási, — Mártiromok-
nak diadalmassági.

Halottaknak megszabadejtőja, —
Törököknek megnyomorojtőja, —
Kerályoknak jó tanácsadója, —
Magyaroknak megoltalmazőja.

Amen.

*És beteljesüle rajtunk a török
átok. Elesett Budavára és Erdély
lőn a magyarság bástyája. És vég-
vár lőn Kőszeg, Drégely, Eger,
Várad és Temesvár, benn a nagy
magyar haza mélyén, ... hogy ezek
is elhulljanak a pogány győzelmes
kezén. Csak a Jézusba vetett hit
fénylik még, pedig Szentegyházun-
kat is megrázták a sötét idők izzó
viharai.*

És e nehéz időkben bűnbánólag

*vallja be minden bűnét a nemzet
Balassi Bálint fohászaiban és kéri
a vigasztalást a Mindenhatótól.*

Könyörgés. (1591.)

Adj már csendességet, — Lelki
békességet, — Mennybéli Úr! —
Bujdosó elmémet, — Óvd bűtől szívemet,
— Kit sok kín fúr.

Sok ideje immár, — Hogy lelkem
szomjan vár — Mentségére; — Ne
hagyd, őrizd, ébreszd, — Haragod
ne gerjeszd — Vesztségére.

Nem kicsiny munkával, — Fiad
halálával — Váltottál meg: — Ki-
nek érdeméért — Most is szükségem
— Teljesítsd meg.

Irgalmad nagysága, — Nem vét-
kem rútsága, — Feljebb való: —
Irgalmad végtelen; — De bűnünk
éktelen; — Romlást valló.

Jóvoltod változást, — Gazdasá-
god fogyást — Nem érhető, — Ki
engem, szolgálodat, — Mint régen
sokakat, — Ébreszthető.

Nem kell kételkednem, — De jót
cselekednem — Igéd szerént. —
Megadod teljesen, — Mit ígérsz
kegyesen, — Hitem szerént.

Nyisd fel hát karodnak — Szent-
séges markodnak — Bű tárházát,
Add meg életemnek, — Nyomorult
fejemnek — Letört szárnyát.

Repülven áldjalak, — Élvén
imádjalak — Vétek nélkül, — Kit
jól gyakorolván, — Haljak meg,
nyugodván — Bűn s kín nélkül.

... És csak nem akar szűnni a pogányvész s általa nemzetünk pusztulása. De ott eseng az oltár előtt nemes hittel nemzetünk világitó fáklyája: Pázmány Péter... És így imádkozik (1631):

Mi Atyánk, igazgass minket mi igaz királyunk mindenben, bátorítsd szívünket szolgálatodra, erősítsd gyarlóságainkat ellenségeiddel való hadakozásra: hogy miképen az állhatatos szent mártírok, a gyengeszép szűzek, a tekéletes szent konfesszorok, a te országodnak ótalmaért sem fáradságokat, sem életöket nem kíméltették: azonképen mi bennünk úgy tündököljék a te országodnak győzhetetlen hatalmassága, hogy minden ördögi incselkedésnek, minden testi kívánságok, minden világi hiúságok ellen győzedelmet vegyünk: és ne-

csak a te mennyei dicsőségedbe való nyugodalmas uralkodást, de a földön a te királyi zászlód alatt való fáradságos bajvívást is szomjúhozzuk, és teéretted minden nyavalyánkban gyönyörködünk.

Közönséges jókért könyörgések, mikor hadakkal ostromoztatunk.

Örök Mindenható Úristen, irgalmasságnak Atyja és szeretetnek Istene . . . , szánd meg a te kised nyájadnak romlását: bocsásd füleidhez a megnyomorodottak kiáltását; engeszteljen meg téged a mi Megváltónknak kiontott szent vére.

Megérdemlettük, Uram, mindezeket a te csapásaidat: mert vétkezünk ellened: elszakadtunk tőled, igaz életnek forrásátul, szabadságunknak és békességünknek oltalmazójától: szent akaratoddal ellenkeztünk: megvetettük parancsolataidat, melyekről azt mondtad vala, hogy megoltalmaznak min-

ket, ha megtartjuk ezeket, ha pedig megvetjük, fegyver emészt meg minket.

De te, kegyes és kegyelmes Atyánk, emlékezzél a te régi jóvotodrul és ezekkel a te ostoriddal ébreszd fel a te néped lelkét, hogy megismérjük bűneinket: és kitérvén gonoszságainkból, alázatos lélekkel, töredelmes szüvel engeszteljük fel-gerjedett haragodat.

Örök Mindenható Úristen, kinek kezében vagyon minden országok birodalma, tekints irgalmas szemekkel a keresztények segítségére és a magok erejében dicsekedő pogányokat és tévelygőket rontsd meg hatalmas kezednek erejével: hogy mind e világ megismérje, hogy te vagy, aki miérettünk hadakozol.

Erőtlenek vagyunk, Uram, mert a mi vétkeink elvették szívünket, bátorságunkat és erőnket.

De irgalmas, kegyelmes Isten,

töröld meg egyszer a te véres fegyveredet: tedd bé hüvelyébe ellenünk kivont éles törödet: elégedjél meg, Uram, ennyi ínségünkkel. Ne nézd mi gonoszságainkat: hanem, aki Ábrahámért és Izsákért könyörült ezer ízig hálátlan maradékokon, könyörülj mirajtunk is, szerelmes Szent Fiadért, kinek mi fiai vagyunk. Tekintsd meg ama régi szenteket is, kik a mi országunkban néked híven szolgáltak, Szent Mártont, Szent Jeronymust, Szent István, Szent László, kivált Szent Imre herceget, Szent Erzsébetet és Szent Margit asszonyt.

Gyalázatja vagyunk, Uram, a szomszéd nemzetségeknek, csúfjai és játécai vagyunk körülöttünk való népeknek. Meddig tart, Uram, ellenünk felgerjedett haragodnak tüze?

Segélj minket üdvösségünknek Istene. A te nevednek dicsőségeért. Szabadíts meg minket és irgalmazz nekünk: hogy a te ellenséged, a

pogány nemzetségek ne csúfolhasanak minket kérdezvén: „Hol vagyon Istenünk?” A te szolgálóidnak vére, mely kiontatott, menjen elődbe: tömlőcben heverő fiaidnak óhajtását halld meg és fizess meg kifolyó mértékkel ellenségünknek, a te neved káromlóinak, mert mi a te néped vagyunk, Uram és nyájadnak juhain, kik holtig dicsérünk téged.

Ébredj fel, Uram, és kergesd el a te ellenségedet. Mint a viasz elolvad a tűz előtt, úgy olvaszd el a pogányok hatalmasságát. Rontsd el, Uram, a mi ellenségünk fegyverit, hogy békességben dicsérjük szent Felségedet.

Kegyelmezz a te romlott népeden. A mi ellenségünk el akarnak minket veszteni, a te örökségedet ki akarják gyomlálni. Ne utáld meg, Uram, a te örökségedet, melyel megváltottál. Hallgasd meg a mi könyörgésünket és kegyelmezz a te örökös népednek.

Őrizz meg minket, Uram, szárnyad alatt minden új tudománynak és tőled rend szerént küldött pásztor nélkül való szállinkózó gyülekezeteknek tévelygésitől: hogy végig tekélltetesen megmaradván igazsággal egy szüvel, lélekkel dicsérhessük szent Felségedet.

Tekints kegyelmesen a te népedre és adj oly fejedelmeket, bírákat, hadnagyokat nekünk, kik a te tőled vett birodalommal szent neved tisztességére, az Anyaszentegyház épületére, ország javára éljenek és nem az önnön magok kevélységére vagy fősvénységére.'

És elmúla a török veszély, de új csapás sanyargatá nemzetünket Nyugatról. És a nyomorgó nép élére áll a nagy fejedelem, II. Rákóczi Ferenc, akiből Isten kifürkészhetetlen végzéséből, bujdosó fejedelem lőn... És a nemzet eme alázatos vezére Istenéhez imígyen fohászkodjék (1711):

Győzhetetlen én köszálom, —
Védelvezöm és kövárom, — A
keresztfán drága áron, — Oltalma-
mat tőled várom!

Sebeidnek nagy voltaért, — En-
gedj kedves áldozatért, — Drága
szép piros véredért, — Kit kiöntél
ez világért.

Írígymet zabolázd meg, — Szán-
dékokban tartóztasd meg, — Sze-
gény fejem koronázd meg, —
Mennyen-földön boldogítsd meg!

Életemet ostromolják: — Fe-

szítsd, feszítsd! — azt kiáltják, —
Mint gyilkosim azt kívánják, — És
véretem szomjúhozzák.

Reád bízam ez ügyemet, — Én
Jézusom, én lelkemet, — Megepe-
dett bús szívemet, — És szegény
árva fejemet!

Irgalmazz meg én lelkemnek —
Ki vagy Ura mennynek-földnek, —
Könyörgők csak Felségednek, —
Mint kegyes Idvezítőmnek.

Im elmégyek országomból, —
Drága, kedves, jó hazámból, — Ed-
dig való hajlékomból, — Költöz-
nöm kell jószágomból.

Mutass Jézus kies földet, — La-
kásomra adj jó helyet, — Ez élet-
ben csendességet, — Jövendőben
idvességet!

*Istenre gondol, Istennel kezdi és
végzi minden munkáját Magyarország nádora: Esterházy Pál her-
ceg (XVIII. sz.) példát mutatván
az állam minden vezetőjének és*

előljárójának, hogy mentől magasabban áll a nép felett, annál alázatosabb és buzgóbb legyen az Úrhoz, Boldogságos Szűzhöz és minden szentekhez szálló imáiban.

A Boldogságos Szűzhöz.

Istennek dicsőséges Anyja, magyarok nagyasszonya, szentséges Szűz Mária! Emlékezzél meg örökségedről, melyet hű szolgád, első királyunk és apostolunk, Szent István, neked felajánlott és végrendeletében neked hagyott. Tekints kegyes arccal országodra és dicső érzelmeid által légy közbenjárónk és szószólónk Szent Fiadnál, Jézus Krisztusnál. Hozzád kiáltottak öseink és minden inségökben kiszabadultak, mert folyton-folyvást vigyázott szemed örökségedre, oh mindörökké áldott asszonyunk! Ezt mi biztosra vevén, gyakran folyamodtunk hozzád és már tapasztalásból tudjuk s mondhatjuk el, hogy

éretted áldott meg minket az Úr. Ezen remény buzdít most is és e bizodalom lelkesít, hogy oltalmad alá fussunk mi, a te néped, örökséged és nyájad, kik gyermekeid vagyunk és különös pártfogásodért hazánkat is Mária országának hívják. Azért emeljük fel tehát hozzád szívünket kezeinkkel együtt és nagy alázattal kitárjuk szived előtt könyörgésünket.

Oltalmazd is, esdve esdünk és védjed nagyhatalmas pártfogásoddal minden testi-lelki gonosz ellen édes hazánkat, hogy mindenha virágzó legyen Isten dicsőségére és néped vigasztalására. Legyen eszköz benne a te esedezésed, hogy az Anyaszentegyházat, vagyis a katolikus hitet nálunk és mindenütt a föld kerektségén felmagasztaltatás érje; hazánk püspöki karának és az egész papságnak nyerj isteni segítséget, nekünk pedig tanulékony, engedelmes és a hit cselekedetivel s gyümölcseivel bővelkedő szívet,

nehogy szent fiad bármikor is méltán megharagudjék ránk és országát tőlünk elvegye.

Gyullaszd fel bennünk ösatyáink buzgó szívét és vezérelj a hitetlenkedőket az igazak okosságára, hogy egy szájjal, egy szívvel, lélekkel, ugyanegy hittel szolgáljunk fiadnak, a mi Urunknak, téged pedig tiszteljünk és valljunk Nagyasszonyunknak, pártfogónknak, miként valósággal tiszteltek őseink is.

Könyörgünk, Nagyasszonyunk! apostoli királyunkért, hogy hosszú életet, csendes országot, erős hadsereget, hű tanácsadókat, jó népet, a világ békességét és mindazt nyerd meg neki, amit ő, mint ember és mint király kíván, hogy így népét szentségben és igazságban sokáig szerencsésen kormányozhassa, a síron túl pedig az örök élet koronáját elnyerhesse. Könyörgünk, Nagyasszonyunk! a karokért és rendekért, országunk egész tisztikaráért, hogy a Szentlélek ajándé-

kai által fölvilágosítva megismerjék az igazságot, megbüntessék a gonoszt és megvédelmezzék az igazat; hogy a közjó előmozdításán őszinte igyekezettel fáradozván, az árváknak, özvegyeknek és ártatlanoknak igaz lelkiismerettel szolgáltassanak igazságot.

Könyörgünk, Nagyasszonyunk! egész népünkért, hogy fordítsd ránk anyai irgalmasságot; és örökséged polgárait, kiket védelmed alá vettél, megőrizzed minden bűntől, kegyességed által kormányozzad, Isten szerelmében és félelmében megtartsad. Nagyhatalmas esedezésed által nyerj a szűzeknek tisztaságot, a házasfeleknek istenességet és jámborságot, a bűnbánóknak bocsánatot, az igazaknak állhatatosságot, az özvegyeknek és árváknak gyámolítást, a szegényeknek pártfogást, az utazóknak szerencsés megérkezést, a szomorúaknak vigasztalást, a megholt híveknek örök nyugodalmat.

Ne vesd meg esennen-esdeklő gyermekeidet és a bűnök bocsánatáért könyörgőket mindenha tapasztalt irgalmasságod hathatós karjával oltalmazd; mert ámbátor mi megfogyatkoztunk a fiúi kegyeletben, te nem szüntél meg édesanyánk és Nagyasszonyunk lenni.

Légy minden bajos ügyünkben szószólónk Szent Fiadnál, hogy az ő akarata szerint rendezzük be életünket és téged mindenkor Nagyasszonyunknak, különös pártfogónknak valljunk és tiszteljünk is életünknek minden napjaiban.

Kelj fel tehát, édes jó Anyánk! Te uralkodjál felettünk és Szent Fiad, Jézus Krisztus, a mi Üdvözítőnk. Fogadd kegyesen hódoló szívünk esdeklését, melyet azáltal színed elé terjesztettünk, hogy közbenjárásod ereje által megsegítve, a jelen élet után a síron túl az örökkévaló boldogságra juthassunk. — Ti pedig, édes magyar hazánk védőszentjei: Béla püspök,

István első király, Imre herceg, László király, Mór és Gellért püspökök, Erzsébet asszony, nemkülönben Boldog Margit, Kinga és Jolán, IV. Béla leányai, Isten minden megdicsőült szentjeivel együtt esedeztetek érettünk a mi Urunk Jézus Krisztusnál. Amen.¹⁰

És rávirrada egy csendesebb kor a fáradt magyar nemzetre. De, hogy el ne aludjék benne a hit, s ne lanyhuljon a buzgóság, a tiszta szívű papköltő: Faludi Ferenc, a XVIII. században a feszületre mutat és így inti a magyar népet:

Szüzek, ifjak, sírjátok, — Mélyen szomorkodjatok; — Keseregjen minden szív, — Aki Jézusához hív.

Gyenge testén sebeit, — Vérell buzgó kékeit, — Aki látja és nem sír, — Élő hittel az nem bír.

Nincsen abban irgalom, — Hozzád buzgó fájdalom, — Aki téged

meg nem szán, — Ó Jézus! a keresztfán.

A kösziklák repednek, — Nap és hold setétednek, — Minden állat megindul, — Csak a bűnös nem búsul.

Szállj szívedbe, sirasd meg — Bűneidet; gondold meg: — Hogy az Isten fia volt, — Aki érted így megholt.

És az Isten felébreszté nemzetének alvó lelkét. És neki adá vezérül Széchenyi Istvánt, a legnagyobb magyart, ki minden munkájára az égi örök forrástól esedezett segítséget. (XIX. század.)

„Mindenható Isten, hallgasd meg imámat. Töltsd el szívemet angyalitizta szeretettel embertársaim, hazám és honfitársaim iránt. Világosítsd fel lángszellemeddel és erősszel! Engedj a jövőbe pillantanom és megkülönböztetnem a jó-

nak magvát a gonosznak magvától! Add tudtomra, mit tegyek és miként kezdjem, hogy neked egykor azokról a javakról, melyeket reám bízál, beszámolhassak. Gondolkodni akarok és dolgozni éjjel és nappal egész életemen át. Segíts sikerre bennem azt, ami jó, tipord el csírájában azt, aminek rossz gyümölcse lehetne. Nyujtsd segítyedet, hogy minden heves indulatot elnyomhassak magamban. Engedd, hogy igazi lelki alázattal tekintsek mindent a világon s úgy fogjak hozzá bármihez. Ezt az imámat ne csak szóval mondjam el, hanem tetteimmel bocsássam szüntelen az égbe.”¹¹

✠

És mikoron eljőve az ezredik esztendő, amióta a magyarok keresték és dicsérték az Istent, a Kárpátoktól az Adriáig, az Alpoktól a Duna torkolatáig, így imádá Magyarország bíboros hercegpri-

mása, Vaszary Kolozs az egész ünneplő, hálaadó nemzet nevében a Mindenhatót (1896):

„Isten megparancsolta egykoron szolgájának, hogy a népet, midőn az ígértföldre lép, áldja meg. Én is, Uramnak méltatlan szolgája, ez ünnepélyes órában áldásra emelem kezemet és imádkozom:

Hallgassa meg, nemzetem, a te könyörgésedet az Úr és szorongatgatásod idején irgalmas arcát ne fordítsa el tőled! Legyen veled a jövőben, mint volt atyáiddal a múltban! Adjon bőséget az ég harmatából, a föld kövérségéből, hogy inség, nyomor ne látogasson meg téged. Tegyen nagy és erős nemzetté és magasztalja fel nevedet minden időben. Ha ellenség törne rád, harcoljon melletted és segítse kivívni győzelmedet. Adj meg neked az Úr félelmének lelkét, hogy megtarthassad, vagy megszerezhesd őseid erényeit, nehogy valaha

meingingassad azon erős alapokat, melyekre atyáid hite építette ez országot! Adja meg neked az Úr bölcsességének lelkét, nehogy erkölcsödben megromolva, erődben megfogyatkozva, elveszítsed e földet, melyet a te Urad Istened hazául adott teneked!

Uram, hallgasd meg imádságomat! Szeplőtelen Szűz Anyánk, régi nagy Pátrónánk, esedezzel érettünk, hogy az Atya, Fiú és Szentlélek áldása legyen velünk mindenkor! Amen."¹²

*És mégis, környűeknek találta-
tánk az Úr mérlegén: ránk szakadt
a világháború. És megtelének a szí-
vek félelemmel, de megtelének hívő
hittel is. És milliók szivéből fakadt
az imádságos szó, melyet nemze-
tünk világító fénye: **Prohászka
Ottokár** küldött az Úr zsámolyához
romlott népünkért:*

„Isten Báránya, ki elveszed a
világ bűneit... Vedd el rólunk a
bünt, a gyűlölséget és annak átkát:
a háborút s add nekünk azt, amit
csak Te tudsz adni igazán, add
nekünk azt, amit Te sírtál és vívtál
és érdemeltél ki számunkra, — add
nekünk a Te békédet, adj nekünk
nemzetközi, krisztusi szeretetet;
akkor megszűnik majd a harc s a
háború is s a babér mellé odatűz-
zük azt, ami nélkül a babér elher-
vad, az olajágot! Isten Báránya, ki

elveszed a világ bűneit, add nekünk a Te békességedet!"

És összetört szegény nemzetünk. Szétszedték drága országunkat, Mária országát, István örökségét. A legerősebb fegyver: az imádság azonban a miénk maradt. S felhatolt az égbe a magyar püspöki kar imádsága hazánk sorsának jobbra fordulásáért, éppen akkor, amikor a legmélyebben megaláztattunk:

Örök mindenható Isten, aki bölcs gondviseléssel az egész emberiség sorsát intézed, s akitől minden földi hatalom származik: mélységes hódolattal borulunk le Előtted és kérünk Téged, hogy mindig a Te részrehajlatlan igazságosságod érvényesüljön és uralkodjék az emberek társadalmi, állami és nemzetközi életében és biztosítsa azok földi boldogságát.

Azért a Magyarok Nagyasszonyának, első szent Királyunknak és Apostolunknak, valamint többi

magyar szentjeink érdemében biza-
kodva, gyermeki alázattal könyör-
günk: rövidítsd meg népünk szen-
vedéseit nagy irgalmasságod sze-
rint; világosítsd meg a földi hatal-
masságok értelmét és indítsd meg
akarataikat, hogy miután megcson-
kított hazánk ügyének igazsága
miatt nemzetünk jogos igényeit be-
látták, Isten és emberek előtt való
felelősségük tudatában ki is elégít-
sék, hogy így földi boldogságunkkal
együtt örök célunkat is biztosabban
elérhessük. Amen.

*És Isten árva népére ráhullt
Krisztus földi helytartójának: XI.
Pius pápának jóságos tekintete. És
megadá nekünk a Szent Imre-évet,
majd pedig az Eucharisztia örök
ünnepét. 1938. esztendő! Az Oltári-
szentség legméltóságosabb ünnepe,
Szent István esztendeje egyszerre,
egy időben, itt e csonka hazában!
És ránk mosolygott az Úr... Amit
senki sem hitt, hogy olyan közel*

van, lazult a trianoni bilincs rajtunk s letöredezték róla az első láncszemek... És visszaadta Isten nekünk a magyar Felvidék egy részét. És boldogan imádkozott a magyar nép Serédi Jusztinián áhitatos szavaival.

A magyar nemzet imádkozik: — hisz, vár és remél... és nem fog hitében, reményeiben csalatkozni.

**Imák és énekek Jézus Krisztushoz,
Szűz Máriához és szentekhez, ismeretlen
szerzőktől, a magyar nép
multjából.**

Himnusz a felfeszített Krisztushoz.

Idvöz légy ez világnak jó Megváltója, — Nehezülteknek kívánsága — Ki körösfán emeltetél, — Két kezeden függesztetél, — Tűszent kezek idvöz legyetök, — Új rózsával megtöltetök: — Kiket elterjesztvén ágra keményön huztak.

Vas szegekvel meggyakdostak,*
— Kikből gyöngyelő véröd hullott,
— Asszu földet harmatozott. — Láttom, hogy foly mindenünnen — Te szent véröd nagy bévséggel: —

* megszurkáltak.

Piros oly, mint mast nyílt rózsza, —
Mi lelkönknek váltságára.

Bárson színü vérös kezed — Sze-
relmemben megölelöm, — Szomé-
hozott asszu számval — Iszom
szent vérödet kívánságval, — Kö-
rösztfádat ha szorejtom, — Sírva
mondom vigaságom. — Keménsé-
ges nagy kénodért, — Te szent
véred hullásáért — Adok hálát
könnyhullatva, — Szent kezedet
megapolva* — Szent vérődben ke-
serődvén, — Reménségöm beléd
vetöm. — Te szent kezed oltal-
mazzon — Halálomkor és te jó-
god** — Engemet hozjá fogadjon.¹⁴

* megcsókolva.
jobbod.

Ének a kisded Jézushoz.
(XVII. sz.)

Kegyelmesen halljad, — Kérésink fogadjad! — Ó édeske, szent gyermekeske, — Népedet oltalmazd! — Mert te vagy oly bárány, — Mint erős oroszlán, — Kitől fél ellenség, — Pogány kegyetlenség, — Népedet, népedet, népedet, — Népedet oltalmazd!

Ah, kegyetlen vétek, — Amit rajtunk tettek. — Már csak áldozatra — Készülünk halálra: — Ha nem fogsz mellettünk, — Elfogy hazánk és éltünk.

Mezítelen fázol, — Mert hideg a jászol. — Kemény a bölcsőcskéd, — Gyenge a mellyecskéd: — Segíts mindazáltal — Mennyből erős harccal.

Sokfelé gonosz hír, — Kin szívünk igen sír. — Gonosz nép, mely üldöz: — Kelj fel, s verd a földhöz! — Pokolnak sérelme — Vesz-szen s győzödelme.

Kergetnek bennünket, — Fosztják mindenünket! — Előttök nincsen zár, — Azért rajtunk nagy kár. — Hol tévelygés fennáll, — Ott törvény nem használ.

Áldozatnak tetszik, — Ha torunk megmetszik. — Országunk majd elvész, — Ha segítőnk nem lesz, — S ha nem harcol értünk, — Még nem marad éltünk.

Idő van még jóra: — Ne késsél ez szóra! — Hazánk igen jajgat. — Téged kíván s óhajt. — Kiket ront ellenség, — Szánd meg, ó szent felség!

Ily igaz ígyünkbe, — Végy drága kezedbe, — Ó édeske, szent gyermekeske, — Népedet oltalmazd! — Bölcs tisztviselőket — S adj jó vitézeket, — Adj szent békességet, — Űzd az ellenséget, — Népedet, népedet, népedet, — Népedet oltalmazd!

Szép violácska, kedves rózsácska.
(XVII. sz.)

Szép violácska, kedves rózsácska,
— Szerelmes kised szép Jézuska,
— Ki most születél, emberré lettél,
— Örömet nekünk készítettél:
— Vigasztald meg nemzetünket, —
Foglald hozzád mi szívünket, —
Kedvesen vedd e dicséretünket!

Szívemet vond el, bűnöm töröld el,
— Ó drága, kised szép Jézusom,
— Igen kedvellek, szívből szeretlek,
— Szüztől virágzott én Krisztusom.
— Kedved szerint lelkem forgasd,
— A bűnt velem megúáltasd,
— Te is, Szent Szűz, kegyes orcát mutass!

Jászolban látlak, szívembe várlak,
— Ó drága kised szép Jézusom.
— Tüzeid nagyok, ím tied vagyok,
— Szüztől virágzott én Krisztusom.
— Jászlodnak édes szénája,
— Szívemnek meleg szobája,
— Ó Szent Szűz, légy hideg szívünk lángja.

Áldott teremtőm, szent Üdvözítőm, — Ó drága kiseded szép Jézusom, — Te vagy világom, örömfóhászom, — Szüztől virágzott én Krisztusom. — Szállj le lelkemnek ölébe, — Mulass híveid szívében, — Te is, Szent Szűz, légy segítőnk ebben!

Pange lingua gloriosi.

Zengjed nyelvem dicsőséges Úr Testének Szentségét, — Szent Vérének böcsülletes árát, mellyet világért, — Nemes virág, Szűznek tisztos magva, Királyunk letett. — Néünk született s adatott tiszta Szűznek méhéből. — E világon nyájaszkodott, adván magát mesterül, — Lakásának véget szabott, csudálatos rendéből. — Végvacsorának idein, tanítványival évén, — S törvény dolgát véghez vivén, törvénybeli ételben, — Maga-magát eledelben adá, kenyér s bor színben. — A Test Íge, kenyért testté ígé-

vel változtatta. — A bort pedig szent vérévé. Érzékenység eztet hogyha — Meg nem fogja, elég erre hitnek vastagítása. — Azért ez ily nagy Szentséget leborulván imádjuk, — És e régi jelenséget, új törvénnyé neveljük, — S gyarló érzékenységünket, hitünk alá hódítjuk. — A nemzőnek s nemzettetnek dicséret és tisztesség, — Áldás, öröm mindkettőnek, áldomás és dicsőség. — Mindkettőtül eredőnek egyenlő tisztelettség. Amen.

*

És mikor ránk szakad nemzetünk gyásza, a mohácsi vész 1526-ban, megőrzék a Peer-kódex elsárgult lapjai magyar szóval a Szűz Mária segítő erejét annak bizonyosságául, hogy a nemzet még nem veszté el mind ő reménységét.

Ó kegyes Szűz Mária! — Te vagy szép tiszta rózsza. — Bín nélkül fogantatál, — Mert mennyből te adatál, — Anyádtul mikort sziletél. —

Istentől úgy tiszteltetél, — Hogy
méhében megszenteltetél, — Szere-
tettel ipöltetél, — Kétség nélkül
eredet-büntől szeplőtelen őriztetél:
— Szűz Mária ékes viola, — Bünö-
söknek vigasága!

Ó kegyes Szíz Mária! — Te vagy
szép tiszta rózsza. — Szenthárom-
ságnak leánya, — Istennek édes
anyja. — Gábrielnek mikoron te
hül, — Szízességedben ipölél, —
Malasztval ottan megtelél. — Csu-
dálatus az szízesség, kivel érdem-
léd — Istenséget méhedben úgy
viselhetned: — Szíz Mária, ékes
viola, — Bünösöknek vigasága!

Ó kegyes Szíz Mária! — Te vagy
szép tiszta rózsza, — Szeplőtelen
megmaradál — Jézust ha nekünk
adád. — Ó mely méltó Szíz te
akkor löl — Mikor Istent embert
szüled, — Mert angyelok imádá-
nak, szeretének, tisztelének, —
Szolgálanak téged, mindeneknek
bódognak hírzetének. — Szíz Má-

ria, ékes viola, — Bűnösöknek vigasága!

Ó kegyes Szíz Mária! — Te vagy szép tiszta rózsza. — Mennyeknek dicsősége, — Szenteknek nagy öröme, — Halálod mikort közelejt-vén Fiad Jézus úgy szerete, — Hogy halálodra lé-jöve. — Angye-loknak, mártiroknak, pátriárkháknak, — Mend az szenteknél felette magasztatál. — Oly örvendetes az te szent fiad — Mendörökkön örökké. Ámen.

Mária-siralom.

(XVII. sz.)

Krisztus anyja, Szüz Mária, — Keresztfánál midőn sira, — Látván, hogy édes fiának — Nagy volna halála, kinja, — Keseregvén így szóla, — Keseregvén, így szóla:

Ó, Istenem, hová legyek, — Fájdalmamban hová menjek? — Szívem szakad gyötrelmemben, — Pallost érzem most keblemben, —

Oh, szerelmes Jézusom, — Én megváltó Krisztusom.

Ki az, ki így meggyalázott, —
Tövisekkel koronázott? — Ki ítélteged halálra, — Ki voltál szentek példája? — Angyalok királya, te!
— Világok királya, te!

Jaj, ha érted szenvedhetnék, —
Kínjaidat viselhetném, — A haláltól menthetnélek, — Szívembe rekeszthetnélek, — Édes fiam, Jézusom, — Kegyelmes, szent Krisztusom.

Keresztfa! te mely magas vagy, —
— Szánj meg, sírni többé ne hagyj;
— Hajolj alá szent terheddel —
Szép Jézust tőlem ne vedd el, —
Szívem drága örömét — Szívem drága örömét.

Drága fejed, lábak, kezek, —
Minden tagok — mind sebesek, —
Szétszaggatott minden tested —
Szépséged a porba esett. — Oh menyeyi nagy fenség, — Nincs kép rajtad, sem épség.

Gyászba, fényes nap, öltözzél,

— Hold, homályba rejtekezzél, —
Mert világosságtok nem él, — Itt
meghalt, ki mennyekben él, —
Világ! gyászba öltözzél, — Világ!
gyászba öltözzél!

Húsvéti ének.

(XVII. sz.)

Örülj, örvendezz, Szent Szűz! —
Alle, alleluja! — Mennyországi fé-
nyes tűz! — Alle, alleluja! — Kit
méhedben hordoztál, — Erősb volt
a halálnál.

Kijött a koporsóból — És meg-
mente halálból. — Feltámadása
által — Minket Jézus magasztal. —
Halálának érdeme — Lön népének
öröme.

Jézus feltámadása — Lön vét-
künknek romlása. — Áldott légy
Krisztus virág, — Öröme vivő
zöld ág! — Vigan énekeljeteK —
Nagyok és minden rendek.

Szent Szűz teljes örömmel —
Tartsd meg földünk békével: —

Dícsértessél szent Isten! — Alle,
alleluja! — Fiú, Szent Lélek Isten,
— Alle, alleluja!

Augusztus 15-re.

Istennek áldott Szent Anyja;
örülj Szűz Mária; szívünknek drá-
ga anyja, Krisztus Anyja; setétes
lelkek szép csillaga.

Szentül éltél, bűnt nem tettél,
örülj Szűz Mária, boldog lettél,
messze léptél, Krisztus Anyja, ve-
zérelj minket, Szűz Mária.

Mint fényes nap, feltámadtál,
örülj Szűz Mária. Ezért közzül
választottál Krisztus Anyja, szólj
érettünk, Boldogságos Szűz Mária.

Szent Fiadat hiszen szülted;
örülj, Szűz Mária, azért ma kül-
dött éretted Krisztus Anyja, kö-
nyörögi értünk, Szűz Mária.

Oh angyalok vigassága, örülj
Szűz Mária. Minden szentek bol-
dogságos Krisztus Anyja, vigasz-
talj minket, Szűz Mária.

Hogy holtodból feltámadtál, örülj Szűz Mária. Minket jóra megbiztattál, Krisztus Anyja, kérj Jézust értünk, Szűz Mária.

Drága kincssel tekintetes, örülj Szűz Mária. Magyarok közt nevezetes, Krisztus Anyja, szólj mennyben értünk, Szűz Mária.

Magyarország pátrónája, örülj Szűz Mária, légy te néped szószólója, Krisztus Anyja, könyöröggj értünk, Szűz Mária.

✱

Szűz Mária imádj értünk, engeszteld Szép Jézust nekünk, Nagy Boldog Asszonyá lettél, hogy mennyben testestől mentél. Krisztus Anyja, légy mi anyánk, fel-emelt Szűz, légy Pátrónánk.

Fölötted csak Szentháromság, alattad egész angyalság, szüzességed, Anyaságod, nem érdemlett rothatságot. Krisztus Anyja, stb.

Jézussal örvendezz mennyben, szólj mellettünk szükségünkben, minthogy már várt örömeben, tes-

ted, lelked van nagy fényben. Krisztus Anyja, stb.

✽

Szűz Mária, Krisztus Anyja, mennyország magas tornya; Isten kincstartója, magyarok szószólója, tisztaság fehér útja, irgalmasságnak kútja: Te imádságidnak fontja,* Isten irgalmát ránk ontja.

Szűz Mária, tarts bennünket, vigasztald bús szívünket: térítsd hozzád nemzetünket, megépítsd szent hitünket: Szent Fiad kegyelmébe vigy minket és kedvébe: hogy szép Jézus szent nevébe, megmaradjunk békeességbe.

Méltán mondatol rózsának, paradicsomfájának; élő kenyér hajójának, evezők csillagjának; Áron vesszeje, Szent Szűz, Mojzestől láttatott tűz, ki tőlünk minden gonoszt űz, s mi lelkünkre kegyelmet fűz.

Lépes méz, frigynek szekrénye, szüzessége drága fénye, boldog Szűz, Jézus edénye, bűnösök szent

* fons — forrása (?)

reménye: hozzád kiált rabságunk,
árva Magyarországunk! Tekintsd
meg nyomorúságunk, nyerd meg
régi boldogságunk.

Mária, magyarok királyné asz-
szonya, üdvözlégy Krisztusnak szép
választott anyja, szívünk lángja,
egek hangja, Mária, kegyelemnek
megnyílt kapuja.

Mária, Atya-Istennek kincstartó-
ja, Jézusnak szüz-méhedben szál-
lásadója, üdvösségünk hordozója,
Mária, Szent Lélek drága temploma.

Mária, minden szentek drága
öröme, magyarok diadalmas régi
védelme, hozzád tértünk, imádj
értünk, általad Szent Szüz, meg-
újuljon nemzetünk.

Idvözlégy frigynek ládája, Szent
Szüz, lelkünk mannája, benned
épült Krisztus nyája, magyarok
fényes fáklyája.

Te valál földünk virága, asszony
almánk termő ága, népünk teljes

boldogsága, minden bajunk orvos-sága.

Minthogy Szent Szüz hozzád hív volt, valaki magyar nyelven szólt, akkor sok nép hozzánk hódolt, de már minden hívünk meghólt.

Mind azért kevés híveid, kik tiszteljük szent neveid, kérünk, mutasd szent ereid. Megszánván szibül népeid.

Te a kígyót megrontottad, hogy fiadat szüzen hoztad! Te az eget megnyitottad, Isten fiát mellénk vontad.

Adj most is, kérünk, hatalmat, fiad előtt nyerj irgalmat, vedd el rólunk az szidalmat, engedj régi diadalmat.

Adj országunk eleinek bátorságot híveinek, erősséget kezeinek, egy értelmet népeinek.

A végre most is, Asszonyunk, te nevedben együtt vagyunk és szívesen, hogy szolgáljunk, kegyelmet nálad találjunk.

Hogy ez a te régi nyájod, ép

test légyen, ép országod: vagy
lesz bennünk vigasságod, úgy bír
velünk Asszonyságod.

*

Szent Szüz, drága gyümölcshezó;
mennyen s földön illatozó: friss
paradicsomban, bézárt kert ágyá-
ban, Szentül kinyílt rózsza, nemze-
tünk orvosa, Szüz Mária, földünk
sorsa.

Igaz békesség szekrénye, Szent
Szüz, országunk reménye, malaszt-
tal vagy teljes és Jézussal ékes,
irgalmasság anyja, Magyarság asz-
szonya, kedvedet szívünk kívánja.

Tekénts, Szüz, nagy szükségünket,
vidd Jézushoz kérésinket. Dicső-
séges Istennek, három szent sze-
mélynek, ki felmagasztalta és oltal-
mul adta Szüz Máriát, életfáját.

*

Szüz Mária, dicsősségből tekénts
ránk, kik vagyunk szükségben,
légy pátrónánk kegyelmedből, kik
itt nyavalygunk az életben: oltal-

mazz veszedelemtől, nyervén irgalmat Szent Fiadtól.

Szüz Mária, Nagy Úr Asszonya, mennynek és földnek királynéja: bajvívóknak biztatója és ellenségünknek rontója: zászlód alá irattattunk, mert mindenkor tőled jót vártunk.

Azért, oh szent Szüz Mária, Magyarság szép pátrónája, országodra s kis nyájadra tekénts s légy hív oltalmazója, nőjjön bennünk szent szerelmed, úgy áldatik szent Isten benned.

*

Szent Szüz Mária, malasztnak anyja, Világ Pátrónája, egek asszonya, Jézusnak szent anyja.

Egyedül lettél, ki szüzen szültél, s így nagyon felmentél, — támadj mellettünk, Szent Szüz, imádj értünk.

Szívünk reménye, mennyország fénye, szentség nagy örvénye, segéld ígyünket, nézván eleinket.

Vigadj kedvesen, nézz ránk ke-

gyesen, mert már elbágyadtunk,
halld meg szívesen, kik hozzád
kiáltunk.

Oh, árvaságunk Szent Anyja,
lelki kinccsel teljes bányá, erőtlensé-
günk könnyebbítő szárnya: éle-
tünk fája, Jézus dajkája, tápláld
lelkünket, segéld igyünket, vezérelj
jóra minden életünket.

Kérjed Jézust, mi Urunkat, vi-
gasztalja bánatunkat, és könnyeb-
bítse meg terhelt voltunkat, hogy
tiszt szívvel, csendes elmével téged
szolgáljunk és szívből áldjunk, te
szent példáddal csak Istent uraljuk.

Értünk Szent Szűz legyen
„vox”-od; fogánatos beszólásod.
Sokat használhat csak óhajtasod,
rég Atyáink ebben példáink, nyomokon
lévén, Szent Istent félvén,
Szűzet tisztelvén, szentül járunk.
Amen.

Örülj, dicsőséges szép Szűz,
Krisztus Anyja, ki nekünk szaba-

dítót szültél világra, kit Szent Lélektől fogadál, hogy Gábiel arkangyallal kegyesen szólál.

Szép illatú piros rózsza, téged kérünk, Szent Fiadnál esedezzel miérettünk, hogy legyen kegyelmes velünk, légyen ellenségink ellen mi segedelmünk.

Ez országnak te vagy fő-gondviselője, mindenekben legserényebb segítője, ellenségtől megmentője, híveid reménységének felébresztője.

Szent István első királyunk, hogy meghala, ez országot akkor néked hagyta vala, hogy lennél gyámoltója, mindenféle ellenségtől oltalmazója.

Szentséges Szüz, azért mostan téged kérünk, esedezzel Szent Fiadnál miérettünk, szánja meg mi veszedelmünk, adjon csendes, békességes életet nekünk.

*

Oh Mária, az életre te vagy nekünk kalauza, kik keresik mennyországot, azoknak vagy fényes

lámpása, akik töled szerettetnek,
Szent Fiadtól meg nem vettetnek.

Azért, ó Szent Szűz Mária, régi
magyarok pátrónája, országodra,
kis nyájadra tekints, s légy hív
oltalmazója, nőjjön bennünk szent
szerelmed, s tőlünk áldassék szent
neved. Amen.

Cantio De Patrona Hungariae.

(XVIII. sz.)

Boldog édes Anyánk, régi nagy
pátrónánk, — Inségben levőkhöz,
szólalj meg mi hozzánk. — Magyar-
országról, mi édes hazánkról —
Ne feledkezzél el árva magyarokról.

Oh, Atyaistennek kedves, szép
leánya, — Krisztusnak szent any-
ja, Szentlélek mátkája. — Magyar-
országról stb.

Te szent Fiad előtt, hajts térdet
érettünk, — Ha ezt nem cselek-
szed, mindnyájan elveszünk. —
Sírnak és zokognak árváknak sze-

mei, — Hazánknak romlásán feletted szívei. — Magyarországról stb.

Kegyes szemeiddel nézzed híveidet, — Indítsd áldásodra magyar nemzetedet; — Szent István atyánkkal értünk esedezzél, — Az Jézus fiadnál rólunk emlékezzél. — Magyarországról stb.

Térítsd, édes Anyánk buzgó kéréssel — Az eretnekséget, te könyörgéssel. — Magyarországról stb.

Hogy az kik tégedet régen tiszteltenek, — Te dicséretedre visszatérhessenek. — Magyarországról stb.

Add, kik fáradságunk nem szántuk nevedért, — Szent Fiad áldását vegyük el kedvedért. — Magyarországról, mi édes hazánkról — Ne feledkezzél el árva magyarokról.

Ennek az imakönyvnek alapgondolata dicső püspök Atyánktól: *Prohászka Ottokártól származik*. Az eszme felelevenítője, megvalósításra segítője az Úr alázatos szolgája: *Gyomlay László*, aki együtt dolgozott az összeállításban is a szerkesztővel: *Ajtai Kálmán* budapesti gimnáziumi róm. kat. hittanárral. A rajzokat *Sinkó Károly* művésztanár készítette.

Ötvenezer példányban jelent meg ez az imakönyv. Minden jövedelme jótékonycélt szolgál, *Prohászka Ottokár* meghagyása szerint.

JEGYZETEK:

¹ *Szent István intelmei, Szent Imre legendája*, bécsi császári palota könyvesházának XV. századi kódexéből. *Tormay Cecil* fordítását, ha nem is követtük, de tiszteletben tartottuk. (*Magyar Legendárium*, Kir. M. Egyetemi Nyomda.)

² Boldogságos Zenth István királynak innepéről. *Érdy-kódex*. 1527.

³ ⁴ L. 1. sz. jegyzetet.

⁵ A XV. sz. második feléből, ismeretlen szerzőtől.

⁶ *Garay János*.

⁷ *Érdy-kódex*.

⁸ Szent Margit legendája. *Baross Gyula* (Napkelet könyvtár).

⁹ *Pázmány Péter imakönyvéből*. 1631.

¹⁰ *Prohászka Ottokár* fordítása.

¹¹ *Széchenyi István* naplója.

¹² Szent István Társ. közlése.

¹³ *Vargha Damján*: „Imádkozzunk a békéért” c. imakönyvéből.

¹⁴ *Lőweni Arnulfus*, villersi ciszt. apát műve a XIII. századból. Magyar átdolgozója valószínűleg ferencrendi szerzetes volt.

Az énekek főforrásai:

1. *Cantionale Catholicum*. *Kájoni János*, 1676. Csíksomlyó, első kiadás. *Miklósi Gáspár*, 1719. A csiki Sárlos Boldogasszony kolostorában nyomtatott második kiadás.

2. *Canthus Catholici Latino Hungarici*. 1674. Cassoviae. Szegedi Lénárt Ferenc imakönyve.

3. *Canthus Catholici*. 1651. Kisdi Benedek. (Pange lingua.)

A Mária-énekek főleg Szegedi Lénárt, a magyar szentek énekei pedig főleg Kájoni énekeskönyvéből valók.

Gyűjtési munkálatainkat kiválóan előmozdították *Pintér Jenő* irodalomtörténeti könyvei.

Használtuk még *Horváth János*: Magyar versek könyve. Budapest, 1937. c. munkát és *Vajthó László—Zlinszky Aladár* gyűjteményét, Népművelés könyvei, 2 kötet.

A Magyar Ifj. Irod. T. Igazgató Tanácsa ezt az imakönyvet a magyar ifjúság számára nélkülözhetetlennek ítélte. (1939 január 10. 4. sz. a.)

TARTALOMJEGYZÉK

Elöljáró beszéd	3
Szent István királyunk	6
Ősi ének Szt. István királyról	12
Szent István királyhoz	16
Ah, hol vagy magyarok!	17
Szent Imre herceg	20
Ősi ének Szent Imréről	21
Szent László király	26
Szent László királyunk	29
Szent László királyról	30
Szent Erzsébet asszony	34
Szent Erzsébet, egek lénye	36
Boldog Margit	39
Ősi fohász Boldog Margithoz	42
Vásárhelyi András	44
Ének Szűz Máriához	45

Balassi Bálint	48
Könyörgés	49
Pázmány Péter	52
Közönséges jókért könyörgé- sek, mikor hadakkal osto- roztatunk	53
II. Rákóczi Ferenc	59
Esterházy Pál herceg	60
A Boldogságos Szűzhöz	61
Faludi Ferenc	66
Széchenyi István	67
Vaszary Kolozs	68
Prohászka Ottokár	72
Serédi Jusztinián	74
Imák és énekek	76
Himnusz a felfeszített Krisz- tushoz	76
Ének a kisded Jézushoz	79
Szép violácska, kedves ró- zsácska	81
Pange lingua gloriosi	82

Ó kegyes Szűz Mária . . .	83
Mária-síralom	85
Húsvéti ének	87
Augusztus 15-re	88
Cantio De Patrona Hunga- riae	97
Jegyzetek	99

